

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

21 Mart 2023

Sayı :30824082-610 6013862
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 9 Sayfa)
- Cevap Yazısı (383 Adet, 192 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR.ALİ ŞEKER'İN
TBMM 7/77729 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

7410 Sayılı Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 15.06.2022 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. İlgili Kanunun 8. Maddesi ile 2872 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir:

"EK MADDE 16- Boğazlar ve Susurluk Havzası dâhil Marmara Denizi Hidrolojik Havzası'nda ve bu Havza'da yer alan illerden İstanbul, Bursa ve Kocaeli illerinin tamamında, büyükşehir, il ve ilçe belediyeleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde iş termin planlarını Bakanlığa sunmak ve 3 yıl sonunda da ileri atıksu arıtma tesislerini kurup işletmeye almak zorundadır.

Birinci fıkrada belirtilen sınırlar içerisindeki büyükşehir, il ve ilçe belediyeleri 11 inci maddenin altıncı fıkrasında belirtilen atıksu gelirlerinin yarısını birinci fıkrada belirtilen ileri atıksu arıtma tesislerinin kurulması ve işletilmesinde bu tesisler kurulana kadar kullanılmak üzere ayırmak zorundadır. Ayrılan bu gelirler bu maddede belirtilen amaç dışında kullanılamaz. "

Düzenleme ile Boğazlar ve Susurluk Havzası dâhil, Marmara Denizi hidrolojik havzasında ve bu havzada yer alan illerden İstanbul, Bursa ve Kocaeli illerinin tamamında yer alan büyükşehir, il ve ilçe belediyelerine maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içerisinde ileri atık su arıtma tesislerini kurma zorunluluğu getirilmiştir. Bahse konu bölgeler ülke nüfusunun önemli bir kısmına ev sahipliği yapmakta olup hem yeraltı suları hem Marmara Denizi, bu nüfus, sanayi ve tarım yoğunluğu karşısında ciddi bir kirlilik yükü ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu kirlilik yükünü azaltmak için yerel yönetimler ve ilgili Bakanlıkların ciddi bir işbirliği içerisinde girmesi şarttır. Bu çerçevede;

1-Yukarıda değinilen kanun maddesi gereği, Boğazlar ve Susurluk Havzası dâhil Marmara Denizi Hidrolojik Havzası'nda ve bu Havza'da yer alan illerden İstanbul, Bursa ve Kocaeli illerinin tamamında, büyükşehir, il ve ilçe belediyeleri içerisinde iş termin planlarını Bakanlığa sunan ve sunmayan Belediyeler hangileridir?

2-İş termin planlarını sunmayan belediyelerin sunmama gerekçeleri nedir? Bu planların ivedilikle sunulması için ne gibi adımlar atılması düşünülmektedir?

3-Atıksu arıtma tesislerinin kurulumu ve işletilmesi için yerel yönetimlerin teknik ve maddi anlamda desteklenmesi şarttır. Yerel yönetimlere bu amaçlara sunulan destekler nelerdir?

4-Çevre Ve Şehircilik Bakan Yardımcısı Mehmet Emin Birpınar, 13.7.2021 tarihli Başta Marmara Denizi Olmak Üzere Denizlerimizdeki Müsilaj Sorununun Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu toplantısında "Sürekli Atık Su İzleme Sistemi" dediğimiz SAİS'in sistemlerini en geç 31 Aralık 2021 tarihine kadar kurmaları zorunluluğunu da getirdik" açıklamasında bulunmuştur. Bu doğrultuda Boğazlar ve Susurluk Havzası dâhil Marmara Denizi Hidrolojik Havzası'nda ve bu Havza'da yer alan il ve ilçe belediyelerinde kurulu SAİS sayısı kaçtır? Kurulmuş olması gerektiği halde hala SAİS kurulmamış il ve ilçe belediye mevcut mudur? Mevcutsa hangileridir?

CEVAPLAR:

1- 2021 yılında Marmara Denizindeki müsilaj sorununun ortaya çıkmasından hemen sonra Bakanlığımızca 2021/13 sayılı Marmara Deniz Havzası Eylem Planı Kapsamında Deşarj Standartlarında Kısıtlama Genelgesi yayınlanmıştır. Söz konusu genelge kapsamında havzadaki evsel ve endüstriyel atıksu altyapı yönetimlerinin Genelge'de getirilen kısıtlamalara uyum sağlamak için yapacakları atıksu altyapı yatırımlarına ilişkin iş termin planları Bakanlığımıza sunulmuş ve yatırımlara ilişkin ilerlemeler tarafımızca takip edilmektedir.

Diğer taraftan, 2021/13 sayılı Bakanlığımız Genelgesi kapsamında iş termin planı sunmayan, sunulan iş termin planı uygun bulunmayan veya uygun bulunan tesislerden zorunlu sebeplerle iş termin planını güncelleme ihtiyacı olan tesisler Çevre Kanunu Ek-16 çerçevesinde yeniden iş termin planlarını Bakanlığımıza sunmuşlardır.

Buna göre, Çevre Kanunu Ek-16 ncı maddesi kapsamında Bakanlığımıza iş termin planı sunan evsel/kentsel atıksu arıtma tesislerine ait bilgiler aşağıda yer alan tabloda sunulmaktadır.

İller	Kanun Kapsamında sunulan Kentsel AAT'lere İlişkin İş Termin Planları
	Toplam
İstanbul	87
Bursa	*
Tekirdağ	9
Çanakkale	5
Kocaeli	5
Balıkesir	10
Yalova	4
Toplam	120

* Kanun kapsamında iş termin planı sunmayan tesislerde, atıksu altyapı yönetimleri tarafından iş termin planı güncelleme gerekliliği görülmemiş olup, bu tesislerde süreç 2021/13 sayılı Genelge kapsamında alınan iş termin planları doğrultusunda yürütülmektedir.

2- Çevre Kanununun Ek-16 ncı maddesi kapsamında Marmara Denizi Havzasında yer alan büyükşehir, il ve ilçe belediyelerinin, 1000 m3/gün ve üzeri kapasiteli atıksu arıtma tesisleri için Bakanlığımıza iş termin planlarını sunmayan atıksu altyapı yönetimi bulunmamaktadır.

3- 5491 Sayılı Kanun ile değişik 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 18'inci maddesi ve 03/04/2007 tarih ve 26482 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan "Çevre Gelirlerinin Takip ve Tahsili ile Tahsilat Karşılığı Öngörülen Ödeneğin Kullanımı Hakkında Yönetmelik'in 7'nci maddesi ile çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi amacıyla çevre ile ilgili yatırımlar bütçe imkânları çerçevesinde Bakanlığımızca desteklenmektedir.

Diğer taraftan, 2872 sayılı Çevre Kanununun 29 uncu Maddesi Uyarınca Atıksu Arıtma Tesislerinin Teşvik Tedbirlerinden Faydalanmasında Uyulacak Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik kapsamında, atıksu arıtma tesislerinde kullanılan elektrik enerjisinin yüzde ellisine kadar olan geri ödeme oranı, artırılmış atıksuların yeniden kullanımın yaygınlaştırılmasına yönelik olarak 10/6/2022 tarihinde Çevre Kanununda yapılan değişiklik ile, artırılmış atıksuyu

yeniden kullanan kuruluşlara yeniden kullanım oranına göre geri ödeme oranı yüzde yüze kadar uygulanabilecektir.

Buna ilaveten, 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanunda Mahalli idareler tarafından yapılacak çevresel altyapı yatırımlarında kamu-özel sektör işbirliğinin alternatif olarak kullanılabilmesine yönelik alt mevzuatın çıkarılarak uygulamalara geçilmesine imkan sağlayacak düzenleme 10/6/2022 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, alt mevzuatın çıkarılmasına yönelik çalışmalar ise devam etmektedir.

4- "Marmara Denizi Koruma Eylem Planı" kapsamında 02/07/2021 tarihinde yayımlanan 2021/14 sayılı "Marmara Bölgesi'nde Bulunan Atık Su Arıtma Tesislerinin Gerçek Zamanlı İzlenmesi" konulu Genelge ile Marmara kıyı illerinde yer alan tesisler Genelge esasları çerçevesinde; izleme sistemini teşkil ederek en geç 31.12.2021 tarihine kadar Bakanlık Sürekli İzleme Merkezi (SİM)'e on-line bağlantılarını sağlayacakları karara bağlanmıştır. 1000-5000 m³/gün kapasitedeki tesislerde giriş ve çıkış suyunda debi izlenecek ve otomatik numune alma cihazı kurulumu sağlanacak ve böylece uzaktan denetimleri gerçekleştirilecektir (MARBİN istasyonları).

Bununla birlikte Marmara Denizindeki kapasiteye bakılmaksızın, tüm soğutma sularının, giriş ve çıkışlarında debi ve sıcaklık on-line takip edilecektir. 2021/14 sayılı Genelge kapsamında çalışmalar tamamlanmış, tesislerin veri entegrasyonları sağlayacakları karara bağlanmıştır. SAİS (Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri Tebliği) çalışmaları ile arıtma tesisi çıkış suları değerleri yükseldiğinde alarm durumları Bakanlığımıza ulaşmakta ve yasal işlem yapılmakta olup, bu sayede arıtma tesislerine 7/24 teknolojik denetim gerçekleştirilmektedir. Marmara Bölgesinde toplamda 132 SAİS istasyonu ve 81 adet MARBİN istasyonu bulunmaktadır.